

*Apstiprināts ar Mārupes novada Domes
2012. gada 21.novembra
sēdes Nr.20, lēmumu Nr.17*

MĀRUPES NOVADA JAUNATNES POLITIKAS STRATĒGIJA 2013.- 2019.GADAM

*Izstrādātājs:
Mārupes novada Domes
Jaunatnes lietu speciāliste J. Grosberga-Gernere*

*Izdots saskaņā ar likuma
„Jaunatnes likums” 5.panta pirmo daļu*

2012, Mārupe

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

SATURA RĀDĪTĀJS

Terminu skaidrojums	3
Saīsinājumi.....	4
1. ESOŠĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS	5
1.1. Pašvaldības vispārējie rādītāji	6
1.2. SVID analīze	14
2. MĀRUPES NOVADA JAUNATNES POLITIKAS STRATĒGIJAS NEPIECIEŠAMĪBAS PAMATOJUMS, MĒRĶI UN PRIORITĀTES	19
3. MĀRUPES NOVADA JAUNATNES POLITIKAS STRATĒGIJA 2013.-2019.GADAM	25
3.1. Jauniešu līdzdalība	25
3.1.1. Jauniešu līdzdalība pašvaldības pasākumu, projektu darbībā – brīvprātīgais darbs	25
3.1.2. Jauniešu līdzdalība lēmumu pieņemšanā.....	28
3.2. Mārupes novada pašvaldības rīcības programma.....	29
Pielikumi	36

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

Terminu skaidrojums

Jaunietis – persona vecumā no 13 līdz 25 gadiem (likuma „Jaunatnes likums” 1.pants).

Jaunatne – demogrāfiskā iedzīvotāju grupa, vecumā no 13 līdz 25 gadiem.

Jaunatnes politika – uz sadarbību balstīta valsts un pašvaldību institūciju, jaunatnes organizāciju un jauniešus pārstāvošo organizāciju mērķtiecīga darbība, kas sekmē jauniešu vajadzībām atbilstošu pakalpojumu un mehānismu veidošanos, vērsta uz labvēlīgas vides radīšanu jauniešu kā sabiedrības locekļu un indivīdu pilnvērtīgai un vispusīgai attīstībai un jauniešu integrācijai sabiedrības dzīvē.

Jaunatnes organizācija – Jaunatnes organizācija ir Biedrību un nodibinājumu reģistrā reģistrēta un jaunatnes organizāciju sarakstā ierakstīta biedrība. (likuma „Jaunatnes likums” 6.panta pirmā daļa).

Jaunatnes interešu grupa - uz brīvprātības pamatiem izveidota, likumā noteiktajā kārtībā neregistrēta jauniešu grupa, jauniešu neformālā grupa, jauniešu klubs, skolēnu pašpārvalde vai to apvienība, studentu pašpārvalde vai to apvienība, jauniešu politiskā organizācija vai to apvienība ar kopīgām interesēm un mērķiem.

Jaunatnes darbinieks – speciālists, kurš atbilstoši savai profesionālajai kompetencei sekmē jauniešu attīstību un integrāciju sabiedrībā notiekošajos procesos, atbalsta un palīdz jauniešiem realizēt viņu idejas, risina jaunatnes jautājumus ar Mārupes novada pašvaldības vadību.

Darbs ar jaunatni – uz jaunatni vērsas rīcības kopums, ietverot jaunatnes aktivitātes, kas nodrošina iespējas jauniešu attīstībai un integrācijai sabiedrībā un kuras veic jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītās personas un jaunatnes darbinieki. Programmas izpratnē par darbu ar jaunatni netiek uzskatīta vispārējā izglītība, interešu izglītība un mērķtiecīgas, uz rezultātiem virzītas sporta aktivitātes.

Formālā izglītība - sistēma, kas ietver pamatizglītības, vidējās izglītības un augstākās izglītības pakāpes, kuru programmu apguvi apliecina valsts atzīts izglītības vai profesionālās kvalifikācijas dokuments, kā arī izglītības un profesionālās kvalifikācijas dokuments

Interešu izglītība – personas individuālo izglītības vajadzību un vēlmju īstenošana neatkarīgi no vecuma un iepriekš iegūtās izglītības, kā arī saturīga brīvā laika ārpus formālās izglītības pavadīšanas iespēja, kuras laikā katrs pilnveido savas intereses. Interešu izglītība Latvijā tiek finansēta pēc programmu principa.

Profesionālā izglītība - praktiska un teorētiska sagatavošanās darbībai noteiktā profesijā, profesionālās kvalifikācijas ieguvei un pilnveidei.

Jauniešu neformālā izglītība – Neformālā izglītība papildina formālo izglītību; neformālās izglītības mērķis ir sniegt zināšanas, veidot prasmes, iemaņas un attieksmes, kā arī veicināt

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

jauniešu vispusīgu attīstību un aktīvu līdzdalību lēmumu pieņemšanā un sabiedriskajā dzīvē. (likuma „Jaunatnes likums” 8.panta otrā daļa).

Tālākizglītība - iepriekš iegūtās izglītības turpināšana un profesionālās meistarības pilnveidošana atbilstoši konkrētās profesijas prasībām.

Prakse – praktiskais darbs kādā profesijā, iestādē, kas palīdz izmēģināt spēkus dažādās darbības jomās un noteikt sev vispiemērotāko, kā arī veicina darba devēju interesi jaunu un progresīvu darbinieku meklējumos.

Jauniešu brīvprātīgais darbs – bez atlīdzības darbs (arī pakalpojumu sniegšana), ko veic jaunieši, nestājoties darba tiesiskajās attiecībās (likuma „Biedrību un nodibinājumu likums” 8.panta pirmā daļa). Jauniešu brīvprātīgais darbs ir orientēts uz sabiedriskā labuma darbību un veicina viņu zināšanu, prasmju, iemaņu un attieksmju attīstību, kā arī brīvā laika lietderīgu izmantošanu. (likuma „Jaunatnes likums” 9.panta pirmā daļa).

Jauniešu centrs – pašvaldības izveidotā iestāde, kas piedāvā jauniešiem lietderīgas brīvā laika pavadīšanas iespējas. Jauniešu centrs ir viens no pašvaldības darba ar jaunatni īstenošanas instrumentiem un institucionālās sistēmas darbam ar jaunatni sastāvdaļām. Jauniešu centrs ir īpaši nozīmīgs posms starp „neaktīvo” un „aktīvo” jauniešus, tā ir vieta, kurā jauniešiem ar dažādām interesēm un dzīves pieredzi ir pieejama draudzīga, atvērta un atbalstoša vide. Jauniešu centrs jaunatnes jomā sadarbojas ar jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītajām personām (tajā skaitā dažādām pašvaldību institūcijām, jaunatnes organizācijām, izglītības iestādēm, dienas centriem, kā arī valsts pārvaldes iestādēm).

Nometne – mērķtiecīgs pasākumu kopums noteiktam laikposmam, ne īsākam par 3 dienām, lietderīgai brīvā laika pavadīšanai, kas organizēts saskaņā ar nometnes programmu.

Saīsinājumi

ES – Eiropas Savienība
LR – Latvijas Republika
NVA – Nodarbinātības Valsts Aģentūra
PMLP – Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
MND – Mārupes novada Dome
JSPA – Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra
NVO – Nevalstiskā organizācija
MJC – Multifunkcionāls jauniešu centrs
JKP – Jaunatnes karjeras punkts
JO – Jaunatnes organizācija
JIG – Jaunatnes interešu grupa
JNI – Jauniešu neformālā izglītība
JBD – Jauniešu brīvprātīgais darbs

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

1. ESOŠĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

Mārupes novads atrodas Latvijas centrālajā daļā, Daugavas kreisajā krastā un robežojas ar Rīgas pilsētu, Olaines un Babītes novadu. Novada kopēja teritorijas platība ir 103.9 km².

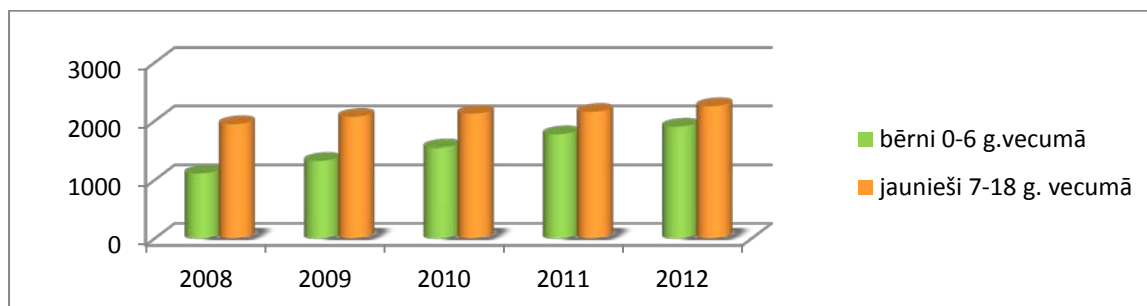
Mārupes novadā ietilpst četri ciemi - Mārupe, Jaunmārupe, Tīraine un Skulte. Novada administratīvais centrs ir Mārupe.

Pēc PMLP datiem Mārupes novadā 2012.gada 1.janvārī dzīvo 16157 iedzīvotāji. Iedzīvotāju skaita dinamiku raksturo diezgan strauja pieauguma tendence. Būtiskākais iedzīvotāju pieaugums pēdējos 10 gados ir sasniegts Mārupes ciemā, kur iedzīvotāju skaits ir pieaudzis vairāk kā 7 reizes (no 1378 līdz 10266 iedzīvotājiem). Jaunmārupē un Tīrainē iedzīvotāju skaita pieaugums ir bijis krietni lēzenāks, savukārt Skultes ciemā, ņemot vērā lidostas tuvumu ar to saistītajiem attīstības plāniem, iedzīvotāju skaits ir samazinājies.

Saskaņā ar LR likumu „Jaunatnes likums” par jauniešiem tiek uzskatītas personas vecumā no 13 līdz 25 gadiem. Mārupes novadā 2012.gada 1.janvārī dzīvo 2255 bērni un jaunieši vecumā no 7.-18.gadiem, kas ir gandrīz 13% no kopējā iedzīvotāju skaita. Tātad jauniešu vecumā līdz 25 gadiem Mārupes novadā ir vairāk par 13% no kopējā iedzīvotāju skaita.

Laika posmā no 2008.gada līdz 2012.gadam ir vērojama bērnu un jauniešu skaita pieauguma tendence. Salīdzinot ar 2008.gadu, kopējais bērnu un jauniešu skaits Mārupes novadā ir pieaudzis par 1098 bērniem (36%) un 2012.gada sākumā bija 4160. Pieaudzis ir bērnu īpatsvars vecumā no 0-6 gadiem – 2008.gada sākumā tas bija 36%, 2012.gada sākumā – 46% (skat. 1 attēls). Redzams, ka jauniešu un bērnu skaits nemitīgi palielinās. Līdz ar to palielinās viņu sadzīves un izglītošanās prasības. (avots: *Mārupes novada attīstības programma 2013.-2019. gadam*)

1 attēls. Mārupes novada bērnu (0-18 gadi) skaita dinamika, 2008.-2012.gads (dati uz gada sākumu)

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

1.1. Mārupes novada pašvaldības vispārējie rādītāji

I. Organizācijas, iestādes, struktūrvienības

1	Jaunatnes organizācijas	Jā	Jaunsargi
2	Jaunatnes interešu gupas	Jā	1. Mārupes vidusskolas skolēnu pašpārvalde 2. Mārupes pamatskolas skolēnu pašpārvalde 3. Mārupes Mūzikas un mākslas skolas skolēnu pašpārvalde
3	Vispārējās izglītības iestādes	Jā	1. Mārupes vidusskola 2. Mārupes pamatskola 3. Jaunmārupes sākumskola 4. Skultes sākumskola 5. PII „Lienīte” 6. PII „Zeltrīti”
4	Profesionālās izglītības iestādes	Jā	Mārupes Mūzikas un mākslas skola
5	Dienas centri	Jā	1. Dienas centrs „Svarcenieki” 2. Dienas centrs „Tīraine”
6	Jauniešu centri (jaunatnes iniciatīvu centri)	Nē	
7	Sporta struktūrvienība	Jā	Mārupes Sporta centrs
8	Kultūras struktūrvienība	Jā	Mārupes Kultūras nams
9	Bibliotēkas	Jā	Mazcenas bibliotēka, izglītības iestāžu bibliotēkas

II. Institucionālā sistēma, budžets un pašvaldības atbalsts darba ar jaunatni īstenošanai un darba ar jaunatni koordinācijai

1	Noteikta atbildīgā iestāde (vai iestādes struktūrvienība) par darba ar jaunatni īstenošanu un koordinēšanu pašvaldībā	Nē	
2	Izveidota amata vieta „jaunatnes lietu speciālists” atbilstoši jaunatnes lietu speciālista profesijas standartā iekļautajam pienākumu un uzdevumu aprakstam	Jā	No 2011.gada ir izveidota amata vieta „jaunatnes lietu speciālists”
3	Nodrošināta jaunatnes lietu speciālistu apmācība atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem „Jaunatnes lietu speciālistu apmācības kārtība”	Jā	Laika posmā no 2012.gada 20.marta līdz 2013.gada maijam Mārupes novada Domes jaunatnes lietu speciāliste J.Grosberga-Gernere apgūst jaunatnes lietu speciālistu mācību programmu

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

4	Noteikta darbā ar jaunatni iesaistītās personas (institūcijas) un to kompetence pašvaldības darba ar jaunatni īstenošanā, izstrādāta darba ar jaunatni struktūrshēma	Jā/ Nē	Pašvaldībā strādā speciālisti, struktūrvienības, kuru darba uzdevumi ietver darbu ar jaunatni: izglītības iestādes, Mārupes Sporta centrs, Mārupes Kultūras nams, Mārupes novada sociālais dienests, Mārupes novada bāriņtiesa, Dienas centrs „Švarcenieki”, Dienas centrs „Tīraine” Darba ar jaunatni struktūrshēma nav noteikta.
5	Izveidota un darbojas pašvaldības jaunatnes lietu konsultatīvā komisija vai cits mehānisms darbā ar jaunatni iesaistīto personu sadarbībai atbilstoši rekomendētam uzdevumu aprakstam	Nē	
6	Izveidota un darbojas pašvaldības jauniešu dome atbilstoši rekomendētam uzdevumu aprakstam	Nē	
7	Regulāri nodrošināta darbā ar jaunatni iesaistīto personu (jaunatnes lietu koordinātoru, jaunatnes lietu speciālistu un jaunatnes darbinieku) dalība apmācībās, tālākizglītības, neformālās izglītības pasākumos par jaunatnes politikas jautājumiem	Jā/ Nē	Pašvaldībā šāda veida semināri nav organizēti. Jaunatnes darbinieki apmeklē apmācības, ko organizē Izglītības un zinātnes ministrija un citas institūcijas, organizācijas.
8	Izstrādāta un apstiprināta stratēģija vai cits plānošanas dokuments darbam ar jaunatni (piemēram, rīcības plāns, programma u.c.), tā atbilst valsts jaunatnes politikas plānošanas dokumentu mērķiem un uzdevumiem	Nē	
9	Darba ar jaunatni stratēģijā (vai citā plānošanas dokumentā) identificētas prioritārās jauniešu mērķa grupas	Nē	
10	Pašvaldībā veikto plānoto pasākumu pielāgošana konkrētu jauniešu mērķa grupu vajadzībām	Jā/ Nē	Dienas centri plāno pasākumus, pielāgojot to tematiku un darbību jauniešu vēlmēm un vajadzībām. Ikgadējie Mārupes novada Bērnu un jauniešu svētki „Ar vasaru saujā” ir

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

			organizēti, lai pēc iespējas plašāk un daudzpusīgāk atbilstu dažādām interešu grupām.
11	Pašvaldība regulāri apkopo datus un izvērtē situāciju attiecībā uz jaunatni	Nē	
12	Jaunatne kā prioritāra mērķa grupa ir identificēta pašvaldības nozaru politikās, tajā skaitā izglītības, veselības, nodarbinātības, sociālās drošības un kultūras jomā	Jā/ Nē	Jaunatne ir identificēta kā viena no iedzīvotāju mērķgrupām jaunajā Mārupes novada Attīstības programmā 2013.-2019.gadam.
13	Izstrādājot stratēģiju (vai citu plānošanas dokumentu) darbam ar jaunatni, veiktas konsultācijas ar jauniešiem, jauniešu iniciatīvu grupām vai jaunatnes organizācijām	Jā	Jauniešu grupas ir paudušas savu viedokli un idejas Mārupes novada Attīstības programmas un ilgtspējīgas attīstības stratēģijas darba grupu tikšanās reizēs Iedzīvotāju forumos, kā arī ir veiktas individuālas konsultācijas ar jauniešiem.
14	Piešķirts finansējums darba ar jaunatni koordinācijai	Jā	
15	Izstrādāts mehānisms jauniešu iniciatīvu atbalstam konkursa kārtībā (piemēram, ikgadēji piešķirts finansējums vai līdzfinansējums jaunatnes organizāciju vai jaunatnes iniciatīvu grupu projektu īstenošanai)	Nē	
16	Pašvaldība noslēgusi sadarbības vai līdzsadarbības līgumu ar jaunatnes organizāciju	Jā	2011.gada 29.aprīlī ir noslēgts sadarbības līgums ar Valsts aģentūru „Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra”.
17	Pašvaldība iesaistījies starptautiskās jaunatnes struktūrās vai projektos jaunatnes politikas jomā	Jā	Mārupes vidusskolas skolēnu pašpārvalde
18	Nodrošinātas telpas jaunatnes iniciatīvu grupu vai jaunatnes organizāciju aktivitātēm (pasākumu organizēšanai, ikdienas darbībai)	Jā/ Nē	Telpas ir pieejamas abos dienas centros. Speciālas telpas jauniešiem pašvaldībā nav pieejamas.
19	Nodrošināts transports vai cits līdzīga veida atbalsts (nodrošināti pakalpojumi) jaunatnes iniciatīvu	Jā	Pašvaldībai pakļautībā ir divi mikroautobusi nelielu grupu (līdz 19 cilv.) pārvadājumiem. Lielāku cilvēku grupu pārvadājumiem tiek

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

	grupu vai jaunatnes organizāciju aktivitātēm (pasākumu organizēšanai)		īrēti autobusi.
20	Jauniešiem samazināta maksa par pašvaldības noteiktajiem maksas pakalpojumiem (ieejas biļetēm kultūras pasākumos, īres maksu pašvaldības telpām utt.)	Nē	
21	Nodrošināts finansējums bērnu un jauniešu nekomerciālo nometņu organizēšanai, jo īpaši jauniešiem ar mazākām iespējām	Jā/ Nē	Pašvaldība finansiāli atbalsta dažādas gan novada izglītības iestāžu, gan atsevišķu pedagogu – privātpersonu nometņu organizēšanu, izskatot iesniegumus un piešķirot atbilstošu finansējumu.
22	Pašvaldības finansējums nodrošināts pašvaldības darba ar jaunatni institucionālās sistēmas uzturēšanai	Jā/ Nē	Vienota institucionālā sistēma nav izveidota, tomēr pašvaldība finansē atsevišķas institūcijas, kas darbojas ar jauniešiem: izglītības iestādes, Mārupes Sporta centrs, Mārupes Kultūras nams, Mārupes novada sociālais dienests, Mārupes novada bāriņtiesa, DC „Švarcenieki”, DC „Tiraine”
23	Pašvaldība piesaista līdzekļus no valsts institūcijām, Eiropas Savienības, privātiem fondiem darba ar jaunatni īstenošanai	Nē	
24	Pašvaldība sniedz atbalstu jauniešiem un viņu izveidotajām jaunajām ģimenēm, tajā skaitā mājokļa jautājumos	Nē	
25	Pašvaldība sniedz sociālos pakalpojumus un pabalstus jauniešiem, kas ir papildus likumos un Ministru kabineta noteikumos noteiktajām obligātajām prasībām	Jā/ Nē	Tiek nodrošināts bezmaksas psihologa pakalpojums. Viens no pašvaldības palīdzības veidiem ir pabalsta bērna piedzimšanas gadījumā izmaksa.
26	Pašvaldības iestādes ir pieejamas jauniešiem ar kustību traucējumiem	Jā/ Nē	Domes ēka un daļa izglītības iestāžu ir pieejamas cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Dienas centri nav aprīkoti ar nepieciešamo aprīkojumu.

III. Jauniešu aktivitātes, intereses un informētība

1	Ievēlēto jauniešu (līdz 25 gadiem) skaits pašvaldības Domē, padomē	Nē	Jaunieši līdz 25 gadiem nav ievēlēti pašvaldības Domē/padomē
---	--	----	--

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

2	Darbība interešu izglītībā	Jā	Jaunieši aktīvi darbojas Mārupes Mūzikas un mākslas skolā, interešu pulciņos skolās un sporta treniņos Mārupes Sporta centrā
3	Darbība neformālajā izglītībā	Jā	Jaunieši organizē pasākumus savu skolu jauniešu vidū, darbojas dažādās aktivitātēs dienas centros.
4	Darbība brīvprātīgajā darbā	Jā	Jaunieši ar brīvprātīgo darbu atbalsta novada Bērnu un jauniešu svētku „Ar vasaru sauja” labdarības akciju, darbojas dažādos dienas centru rīkotos pasākumos (piem. atjauno skeitparku)
5	Pašvaldība organizē pasākumus dažādām interesi grupām	Jā	Pašvaldība organizē sporta aktivitātes, dotē kultūras pasākumus un aktivitātes, nodrošina saturisko pulciņu un iniciatīvu grupu darbību.
6	Pašvaldība organizē nometnes jauniešiem, jo īpaši jauniešiem ar mazākām iespējām	Nē	
7	Pašvaldība iesaista jauniešus sabiedriski lietderīgā darbā un kopējās iedzīvotāju iniciatīvās	Jā/ Nē	Pašvaldība ar informāciju vietējā laikrakstā, mājas lapā un reklāmas plakātiem, bukletiem aicina iedzīvotājus iesaistīties aktivitātēs (piem.kopējā talkā), bet neizdala atsevišķas iedzīvotāju grupas: bērnus, jauniešus, pensionārus utt.
8	Pašvaldībā tiek nodrošinātas vasaras darbu un citu sezonālo darbu iespējas skolēniem	Nē	
9	Pašvaldība nodrošina prakses vietas, sezonas vai nepilnas slodzes darba vietas jauniešiem pašvaldības iestādēs un sadarbībā ar vietējiem uzņēmumiem	Nē	
10	Jauniešu bezdarbnieku skaits (no visiem bezdarbniekiem, procentuāli)		Pēc NVA datiem uz 2012. gada 31.janvāri jaunieši bezdarbnieki (vecumā no 15-25 gadiem) Mārupes novadā ir 41, to īpatsvars no visiem Mārupes novada bezdarbniekiem (383) ir 10,7%
11	Pašvaldības tiesībsargājošo institūciju redzeslokā esošo jauniešu skaits un procentuāla attiecība pret kopējo jauniešu skaitu		Pašvaldības Policijas redzeslokā uz 2012.gada jūliju ir 2 jaunieši

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

12	Jauniešu izdarītie likumpārkāpumi pašvaldībā attiecībā pret kopējo noziedzīgo nodarījumu skaitu		aptuveni 1% no kopējā jauniešu skaita
13	Pašvaldības policija veic reidus jauniešu atpūtas vietās, veikalos sadarbībā ar jauniešiem, jauniešu iniciatīvu grupām vai jaunatnes organizācijām	Jā	Mārupes novada Pašvaldības policija regulāri apseko novadu un iedzīvotāju pulcēšanās vietas
14	Pašvaldībā kā audzinošā rakstura piespiedu līdzekli tiek piemērots sabiedriskais darbs nepilngadīgajiem jauniešiem par huligānismu, zādzību, krāpšanu u.c.	Nē	
15	Pašvaldība īsteno pasākumu kopumu jauniešu sociālās atstumtības mazināšanai	Nē	
16	Pašvaldība īsteno aptaujas un pētījumus, lai apkopotu un iegūtu informāciju par jauniešiem pašvaldībā un darbu ar jaunatni	Nē	
17	Nodrošināta brīvā laika lietderīgas izmantošanas piedāvājuma un pieprasījuma izpratne	Jā/ Nē	Nav veikti pētījumi vai jauniešu vēlmju apkopojumi, bet pedagogi un speciālisti, kuri strādā ar jauniešiem, veidojot savus pasākumu un aktivitāšu plānus, ņem vērā jauniešu vēlmes un vajadzības
18	Jauniešiem ir pieejama informācija (informatīvi materiāli, mājas lapas, organizētie informatīvie pasākumi) par jauniešu iespējām pašvaldībā (tajā skaitā par brīvprātīgā darba iespējām, neformālo izglītību, brīvā laika izmantošanu, projektu iespējām, sociālajiem jautājumiem), līdzdalības iespējām pašvaldības darbā, t.sk. lēmumu pieņemšanā	Jā/ Nē	Par iespējamajām aktivitātēm jaunieši tiek informēti pašvaldības izdevumā „Mārupes Vēstis” un mājas lapā www.marupe.lv/jauniesiem
19	Izstrādāts konsultatīvais mehānisms, nosakot kur un kādā gadījumā jauniešiem ir iespēja saņemt nepieciešamo informāciju,	Nē	

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

	konsultācijas un palīdzību		
20	Pašvaldība nodrošina jauniešiem informāciju par darba līgumu un aizsardzības jautājumiem	Nē	
21	Pašvaldības portālā izveidota sadaļa jauniešiem (www.marupe.lv/jauniesiem), kur ietverta aktuālā informācija par pašvaldības darbu ar jaunatni	Jā	
22	Pašvaldības darba ar jaunatni interneta resursos ir iespēja uzdot jautājumus izteikt priekšlikumus un saņemt atbildes par jauniešiem interesējošiem jautājumiem	Nē	
23	Regulāri izveidota darbā ar jaunatni iesaistīto personu elektroniskā ziņu lapa	Nē	
24	Pašvaldības gada pārskatos ir atspoguļota informācija par darbu ar jaunatni un jaunatnes politikas attīstību	Jā/ Nē	Pašvaldības gada pārskatā ir apkopota informācija par iestādēm, kuru darbībā ir iekļauts darbs ar jaunatni
25	Tiek uzturēti interneta sabiedriskā pieslēguma punkti publiskās vietās, kas ir pieejami jauniešiem	Jā	Ir pieejams publiskā interneta punkts Mārupes novada Domē, Mazcenu bibliotēkā un parkā pie Mārupes novada Domes

IV. Jauniešu līdzdalība

1	Līdzdalība pašvaldības lēmumu pieņemšanā	Nē	
2	Pašvaldības un skolu pašpārvalžu sadarbība	Jā	Pašvaldība ir atvērta skolu pašpārvalžu iniciatīvām
3	Skolu lēmumu pieņemšanā	Nē	
4	Skolu un novadu jauniešu sadarbība	Jā	Jaunieši regulāri piedalās sadraudzības pasākumos vai olimpiādēs, konkursos, sacensībās gan Mārupes novada izglītības iestāžu, gan citu novadu un valstu izglītības iestāžu ietvaros
5	Projekti, ārzemju sadarbības partneri	Jā	Mārupes vidusskola
6	Paaudžu sadarbība	Jā	Dienas centrā „Svarcenieki” notiek paaudžu sadarbība gan ikdienas, gan dažādu pasākumu

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

			ietvaros. Paaudžu sadarbība notiek arī pašvaldības organizēto kultūras, sporta un citu aktivitāšu ietvaros.
--	--	--	---

V. Veselība un droša vide

1	Veselīga dzīvesveida veicinoši pasākumi	Jā	Sporta un veselīgas atpūtas veicinoši pasākumi Mārupes Sporta centra un dienas centru darbības ietvaros
2	Pašvaldība īsteno pasākumu kopumu jauniešu noziedzības un atkarību mazināšanai	Nē	
3	Informatīvi pasākumi, materiāli par antisociālas uzvedības sekām, jauniešu pienākumiem un tiesībām	Nē	
4	Medicīniskā aprūpe un konsultācijas	Nē	
5	Izveidoti jauniešu veselības un izglītības centri vai darbojas citas vietas, kurās jauniešiem pieejama konsultatīva palīdzība veselības jautājumos	Jā/ Nē	Ir pieejamas psihologa konsultācijas
6	Velo - droša infrastruktūra	Jā/ Nē	Izveidots velo punkts Jaunmārupē. Nepietiekams veloceliņu skaits novadā.
7	Veikti preventīvi pasākumi, izglītojot jauniešus par iespējamiem apdraudējumiem ceļu satiksmē un to novēršanu	Jā/ Nē	Mārupes novada Pašvaldības policija regulāri veic preventīvos pasākumus skolās, lai informētu skolēnus par ceļu satiksmes noteikumiem, apdraudējumiem un riskiem
8	Ierīkotas un uzturētas publiski pieejamas vietas fizisko aktivitāšu un aktīvās atpūtas veikšanai (piemēram, izveidoti brīvpieejas sporta laukumi, stadioni, spēļu laukumi, sporta zāles, auto-moto trases, skeitparki, uzstādīti basketbola grozi u.c.)	Jā	Mārupes novadā ir pieejami divi stadioni, divi skeitparki, divi aprīkoti sporta laukumi, trīs sporta kompleksi, bmx trase un sporta zāles izglītības iestādēs.

1.2. SVID analīze

Izanalizējot Mārupes novada jaunatnes politikas un darba ar jauniešiem sistēmas esošās situācijas rādītājus, autore izveido SVID analīzi:

Stiprās puses:

1. Ir laba sadarbība starp pašvaldības iestādēm, speciālistiem;
2. Pašvaldībā ir algots speciālists darbam ar jaunatni;
3. Darbā ar jauniešiem strādā cilvēki ar zināšanām, ieinteresētību, entuziasmu un darba mīlestību;
4. Novadā strādā atsaucīgi nozaru speciālisti informācijas sniegšanā;
5. Salīdzinoši tīra dabas vide un liela ainavu daudzveidība (upītes, karjeru ūdens krātuves, purvs, meži, pļavas u.t.t) – vietas dažādām jauniešu aktīvā dzīvesveida izpausmēm (pārgājieniem, velobraucieniem, izjādēm);
6. Draudzīga vide jauno ģimeņu dzīves uzsākšanai;
7. Pieejami dažādi sporta aktivitāšu laukumi, stadioni;
8. Novadā ir plašas formālās pamatizglītības un vidējās izglītības iespējas, kur var iegūt kvalitatīvu izglītību ar mūsdienīgu mācību aprīkojumu;
9. Ir pieejami skolēnu autobusi, kuri kursē visa Mārupes novada teritorijā un atvieglo skolēnu nokļūšanu uz mācību iestādi, uz interešu izglītības iestādi, uz dienas centriem un mājām;
10. Ir pieejami divi dienas centri, kur jaunieši kopā ar citām vecuma grupām var pavadīt brīvo laiku un iesaistīties dažādās aktivitātēs;
11. Izglītības iestādēs, Mārupes Sporta centrā, Mārupes Kultūras namā un dienas centros pieejami dažādi interešu izglītības un neformālās izglītības pulciņi, nodarbības un pasākumi;
12. Visās izglītības iestādēs, Mazcenu bibliotēkā ir pieejami bibliotēkas pakalpojumi, interneta pieslēgums un datori;
13. Novada ģeogrāfiskais novietojums ir ērts studijām kādā no galvaspilsētas augstskolām un dažādu kultūras pasākumu apmeklēšanai (piem. Dziesmu un deju svētki, Muzeju nakts, Izrādes Nacionālajā operā vai galvaspilsētas teātros);
14. Ir pieejams sabiedriskais transports, dzelzceļš, lidosta „Rīga”;
15. Pašvaldības atbalsts pieejams dažādām NVO, JO un JIG iniciatīvām;

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

16. Jauniešiem ir labas valodu prasmes (angļu u.c.), kas veicina projektu realizāciju un integrēšanos ES;
17. Aktīvie jaunieši labprāt iesaistās pasākumos, brīvprātīgajā darbā.

Vājās puses:

1. Netiek veikta statistikas datu apkopošana, datubāzes veidošana par darbu ar jaunatni pašvaldībā - grūti veikt objektīvu darbu ar jaunatni attīstības analīzi. Pieejamie statistiskie dati neatbilst mērķauditorijai: jaunieši vecumā no 13 – 25 gadi;
2. Sabiedrības informētības trūkums par jaunatnes vecumposma (13 – 25 gadi: skolu jaunieši, studenti, jaunās ģimenes, strādājošie jaunieši un tie, kas nemācās un arī nestrādā, jaunieši ar īpašām vajadzībām)ietvaros esošajām atšķirīgajām interesēm kavē darbu ar jaunatni sekmīgu un uz vajadzībām vērstu attīstību;
3. Sabiedrībā nav izpratnes par jaunatnes politiku kā starpnozaru virzienu;
4. Pašvaldības budžetā nav atsevišķas sadaļas darbam ar jaunatni, kas nedod iespēju izvērtēt nepieciešamos un ieguldītos resursus jaunatnes politikas īstenošanā;
5. Ir zems jauniešu informētības līmenis par iespējām piedalīties dažādos neformālās izglītības pasākumos (semināros,ursos, apmācībās, pieredzes apmaiņas braucienos u.c.), kas samazina dažādu jauniešu iemaņu un prasmju apgūšanu ārpus formālās (skolu) izglītības, zema līdzdalības motivācija;
6. Nepietiekama sabiedriskā transporta satiksme novada teritorijā, lai veicinātu jauniešu sadarbību ciematu ietvaros;
7. Mārupes novada daudzdzīvokļu dzīvojamo māju kvartālu iekšpagalmos ir pieejamas atpūtas vietas tikai pirmsskolas vai sākumskolas vecuma bērniem, kas psiholoģiski rosina jauniešus uz klaiņošanu, huligānismu un nelietderīgu laika pavadīšanu;
8. Nepietiekams telpu un āra vides objektu (ir tikai divi dažādu sporta veidu laukumi novadā) nodrošinājums jauniešu brīvā laika lietderīgas pavadīšanas iespējām; infrastruktūras nepietiekama pieejamība jauniešiem ar funkcionāliem traucējumiem;
9. Nav izveidots neviens jauniešu centrs, kur jauniešiem pulcēties, satikties ar vienaudžiem, plānot kopīgus pasākumus un aktivitātes un iesaistīt citus - neaktīvos jauniešus;
10. Āra aktivitāšu laukumos nav pieejamas labierīcības;

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

11. Aktivitātes un pasākumi lielākoties tiek vērsti uz mērķauditoriju „bērni un jaunieši”, kas neveicina jauniešu izaugsmi no bērna statusa uz atbildīga jaunieša statusu, bremsējot atdalīšanos un pilnvērtīgu sagatavošanos pieaugušā dzīvei;
12. Trūks brīvā laika pavadīšanas iespēju jauniešiem vecumā no 20 – 25 gadiem, jo skolas vecuma jauniešu pasākumi un aktivitātes tiem nav piemērotas. Nav pietiekami attīstīts darbs ar jauniešiem vecumā no 20 – 25 gadiem;
13. Pašvaldība neorganizē skolēnu nodarbinātības iespējas vasaras brīvlaikā. Novada studentiem trūkst vai nav informācijas par prakšu vietām savā novadā (samazina izglītotu un darbspējīgu jauniešu atgriešanās iespējamību pēc studijām augstskolās);
14. Nav izveidojusies pašvaldības un uzņēmumu sadarbība jaunatnes nodarbinātības veicināšanas jautājumā;
15. Nepilnības autosatiksmes un gājēju kustības organizēšanā (veloceliņu un gājēju ceļu nepietiekamība, apgaismojuma nepietiekamība), kas mudina jauniešus neievērot/pārkāpt ceļu satiksmes noteikumus un samazina jauniešu drošību uz novada ceļiem;
16. Jauniešu vidū valda stereotips, ka jaunietis pašvaldības līmenī neko nevar izmainīt, ka netiks uzklausīts, līdz ar to neredz motivāciju iesaistīties ilgstošās un mērķtiecīgās aktivitātēs, to vietā izvēloties vienreizējus un izklaidējošus pasākumus;
17. Nepietiekama jauniešiem paredzētās informācijas aprīte, informatīvo materiālu izgatavošana;
18. Uzņēmības, komunikācijas prasmju trūkums lielākajai jauniešu daļai, kas neveicina pašvaldības un jaunatnes savstarpējo sadarbību;
19. Vidējās profesionālās izglītības piedāvājuma neesamība;
20. Nav izveidota pašvaldības jaunatnes lietu konsultatīvā komisija vai cits mehānisms darbā ar jaunatni iesaistīto personu sadarbībai darba ar jaunatni īstenošanā un koordinēšanā pašvaldībā;
21. Nav izstrādāta un apstiprināta stratēģija vai cits plānošanas dokuments darbam ar jaunatni;
22. Nav izstrādāti dokumenti jauniešu brīvprātīgā darba pieredzes apliecināšanai un novērtēšanai.

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

Iespējas:

1. Iespējas piedalīties projektu izstrādāšanā, realizēšanā;
2. Multifunkcionāla jauniešu centra izveidošana ar nepieciešamo telpu platību un aprīkojumu jauniešu lietderīga brīvā laika nodrošināšanai, jauniešu pulcēšanās, kopīgu ideju un aktivitāšu realizācijas veicināšanai;
3. Karjeras punkta izveide: dažādu neformālās izglītības apmācību organizēšana, skolēnu un studentu vasaras nodarbinātības sekmēšana, pašvaldības loma jaunieša un uzņēmēju sadarbības veicināšanā (prakses vietu apkopojums, darba vietu iespējas, darba līguma un darba drošības jautājumi, jauniešu stipendiju saņemšanas iespējas sadarbībā ar uzņēmējiem), profesiju informācijas apkopojums, jauniešu zināšanu, iemaņu un prasmju pilnveidošana meistarklašu, semināru vai konsultāciju ietvaros;
4. Jauniešu grupu pieredzes braucienu organizēšana jauniešu redzesloka paplašināšanai, inovatīvu ideju veicināšanai;
5. Jauniešu un NVO sadarbības veicināšana;
6. Veiksmīga sadarbība ar Izglītības un zinātnes ministrijas Jaunatnes politikas nodaļu kā pašvaldības darba ar jaunatni koordinētājiem un finansētājiem projektu konkursos;
7. Ielu infrastruktūras tālāka sakārtošana ar drošu velociņu un gājēju celiņu izbūvi un atbilstošu apgaismojumu;
8. Inovatīvas uzņēmējdarbības attīstība, kas palielinās darba vietu skaitu un sekmēs jauniešu atgriešanos dzimtajā novadā;
9. Dabas vides objektu sakārtošana iedzīvotāju un tūristu atpūtas nodrošināšanai (peldvietas, autostāvvietas, telšu vietas, sporta laukumi, tualetes, norādes, u.c.);
18. Pakalpojumu infrastruktūras pieejamības nodrošināšana personām ar funkcionāliem traucējumiem;
19. Sociālo pakalpojumu un atbalsta formu dažādošana;
20. Parku un skvēru izbūve Mārupes novadā.

Draudi:

1. Papildus finansējuma resursu apjoma samazināšanās, ES programmu slēgšanas vai citu finanšu programmu(projektu) ierobežojumu dēļ;
2. Pašvaldības finansējuma trūkums;

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

3. Jauniešu neieinteresētība novadā notiekošajās aktivitātēs un sabiedriskajos procesos, zema līdzdalības motivācija;
4. Kvalitatīvu speciālistu darbā ar jaunatni nepietiekams skaits, tā štata vietu samazināšanās vai nekonkurētspējīgs atalgojums;
5. Jauniešu strauja aizplūšana/pārcelšanās uz dzīvi lielpilsētās un emigrēšana uz ārvalstīm personīgo vai ģimenes apstākļu dēļ;
6. Sadarbības trūkums starp novada iestādēm personāliju neieinteresētības un neatsaucības dēļ;
7. Kvalificētu speciālistu skaita turpmāka samazināšanās izglītības un interešu jomā;
8. Jauniešiem interesējošu, aktuālu piedāvājumu un iespēju trūkums;
9. Jauniešiem interesējošu prakses, darba vietu trūkums;
10. Tranzīta autotransporta un dzelzceļa pārvadājumu intensitātes pieaugums;
11. Dabas vides neparedzams un nezināms piesārņojums.

2. MĀRUPES NOVADA JAUNATNES POLITIKAS STRATĒĢIJAS NEPIECIEŠAMĪBAS PAMATOJUMS, MĒRĶI UN PRIORITĀTES

Latvijas Jaunatnes politikas pamatnostādnēs 2009.- 2018.g. uzsvērts, ka jaunatnes politikas mērķis ir nodrošināt jauniešiem efektīvu pāreju no bērna uz pieaugušā statusu, paredzot atbilstošas aktivitātes jaunieša personības attīstībai un attīstot pakalpojumus un aktivitātes, lai veicinātu jauniešu pilnvērtīgu iekļaušanos sabiedrībā, darba tirgū un pāreju pieaugušo statusā. Saskaņā ar LR likumu „Jaunatnes likums”, pašvaldība plāno darbu ar jaunatni, izstrādājot pašvaldības jaunatnes politikas attīstības plānošanas dokumentus. Likumā noteiktas arī citas pašvaldības kompetences jaunatnes politikas nozarē, kas veicamas saskaņā ar valsts noteiktajām šīs jomas prioritātēm un pamatnostādnēm. Pašvaldības uzdevums jaunatnes politikas kontekstā ir veicināt vietējo jauniešu līdzdalību un iniciatīvas, jauniešu brīvprātīgo darbu, nodrošināt jauniešu informētību un sabiedrības izpratni par jaunatni, veicināt jauniešu sociālo drošību, nodarbinātību un veselību, izmantot neformālo izglītību kā instrumentu darbā ar jaunatni, nodrošināt pieejamas un jauniešu vajadzībām atbilstošas lietderīga brīvā laika pavadīšanas iespējas. Tāpat pašvaldības kompetencē ir nodrošināt budžetu darba ar jaunatni veikšanai un institucionālo sistēmu tā koordinēšanai un ieviešanai.

2012.gadā Mārupes novada pašvaldībā notiek darbs pie Mārupes novada Attīstības programmas 2013. - 2019.gadam un Mārupes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2013.-2026.gadam. Šobrīd ir svarīgi izveidot Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģiju 2013.-2019.gadam, lai varētu veiksmīgi un uz mērķtiecīgu un saskaņotu plānošanu virzīt novada, iedzīvotāju, infrastruktūras, vides un nozaru sadarbības nākotni. Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013.-2019.gadam ir vērsta uz ikviena Mārupes novada jaunieša (vecumā no 13 – 25 gadiem) dzīves kvalitātes uzlabošanu neatkarīgi no viņu dzimuma, vecuma, reliģiskās, politiskās vai citas pārliecības, nacionālās vai sociālās izcelsmes, mantiskā vai ģimenes stāvokļa, vai citiem apstākļiem, tādējādi integrējot viņu novada un valsts sabiedriskajā dzīvē un atbalstot viņa individuālos centienus savas karjeras veidošanā. Ikviens jaunietis viegli var kļūt par „problēmu” vai „resursu” sabiedrībā atkarībā no apkārtējās vides un personīgās motivācijas. Ir jārada labvēlīga un atvērta vide jauniešu personības attīstībai un pilnveidei, lai veicinātu iespējami lielāka jauniešu skaita kļūšanu par sabiedrības „resursu”. Populārākie jauniešu brīvā laika pavadīšanas veidi (atpūta klubos, bāros, spēļu zālēs) negatīvi

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

ietekmē jauniešu veselību, dzīvesveidu un vērtību sistēmu kopumā. Palielinās to jauniešu skaits, kas lieto atkarību izraisošas vielas un aizraujas ar azartspēlēm. Rodas nepieciešamība paplašināt esošās iespējas un piedāvāt jauniešiem mūsdienīgas alternatīvas jauniešu brīvā laika pavadīšanas jomā. Galvenie jaunatnes veselības riska faktori ir – tabakas izstrādājumu, alkohola, narkotisko un psihotropo vielu lietošana, datorspēles, HIV/AIDS izplatība, seksuāli transmisīvās saskāšanās, vardarbība. Ir svarīgi pasargāt jauniešus no atkarību izraisošo vielu lietošanas uzsākšanas, informējot un veicot preventīvo pasākumu kopumu novadā.

Jauniešu informētības jomā pastāv sadrumstalotība, trūkst sadarbības iestādēm, kas veic darbu ar jaunatni un jauniešiem. Ir nepieciešams sniegt kvalitatīvu, spilgtu, aktuālu informāciju. Šī uzdevuma veikšanā līdz šim darbojas pašvaldības informatīvais izdevums „Mārupes Vēstis”, mājas lapas sadaļa www.marupe.lv/jauniesiem, novada dienas centru speciālisti un izglītības iestāžu pedagogi. Kā atzīst paši jaunieši: viņi maz lasa laikrakstus un pašvaldības mājas lapa viņiem nešķiet interesanta. Nepieciešams veidot īpaši jauniešiem adresētu un piesaistošu informācijas sistēmu, kas sniegtu iespēju iegūt pilnvērtīgu informāciju par atpūtas un aktivitāšu, karjeras iespēju, sociālās un veselības aprūpes pakalpojumiem Mārupes novadā.

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013.-2019.gadam nepieciešama, lai

- mērķtiecīgi un plānveidīgi organizētu jaunatnes jautājumu risināšanu, sadarbojoties dažādām institūcijām;
- pamatotu līdzekļu nepieciešamību darbam ar jaunatni;
- ikviens jauniešs redzētu, kas un pēc kādiem principiem tiek darīts jaunatnes jomā Mārupes novadā;
- nodrošinātu plānveidīgu jaunatnes politikas realizāciju;
- attīstītu jaunatnei labvēlīgu un daudzpusīgu vidi (telpas, āra un iekštelpu aktivitātes, savstarpējās un iestāžu sadarbības iespējas, karjeras plānošanas iespējas un informācijas apriti);
- veicinātu jauniešu līdzdalību, uzņēmību, komunikācijas prasmju attīstību un ideju realizāciju;
- atbalstītu jauniešu uzņēmējdarbības un ģimenes veidošanas centienus savā novadā.

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģijas 2013.-2019.gadam principi:

- ***Jauniešu iekļaušanas princips*** – stratēģijā plānotā vide un iespējas ir pieejamas visiem jauniešiem, kas dzīvo Mārupes novadā, neatkarīgi no viņu izcelsmes vai sociālās piederības. Saskatot ikvienā jauniešu novada attīstības „resursu”, pašvaldība tiecas piedāvāt tieši viņa interesēm atbilstošas brīvā laika pavadīšanas iespējas un viņa izaugsmei nozīmīgu pieredzi. Darbā ar jaunatni pašvaldība vienlaikus cenšas gan atpazīt un attīstīt jauniešu talantus, gan ieinteresēt viņu aktīvi iesaistīties sabiedrībā notiekošajos procesos.
- ***Jauniešu sadarbības princips*** - pilnveidot sadarbību starp pašvaldību, izglītības iestādēm, NVO, privāto sektoru, starptautisko organizāciju pārstāvniecībām un jauniešiem, nodrošinot informācijas un pieredzes apmaiņu, kā arī pieejamo resursu efektīvu izmantošanu.
- ***Jauniešu pēctecības princips*** - jauniešu gatavība iesaistīties un interese līdzdarboties, veidojot izpratni par lietderīgu brīvā laika pavadīšanu un demokrātiskām līdzdalības formām ar citām mērķauditorijām: bērniem, darba vecuma cilvēkiem un pensionāriem. Prast jauniešiem gūt iemaņas un mācīties no cita cilvēka pieredzes un prast sniegt tās arī citam.

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģijā 2013.-2019.gadam ir izvirzītas prioritārās jomas:

- Jauniešu līdzdalība;
- Pašvaldības atbalsts;
- Jauniešu informētība;
- Brīvā laika iespējas;
- Karjeras iespējas;
- Starptautiskā sadarbība.

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

Jaunatnes politikas ilgtermiņa un īstermiņa mērķi:

<i>Jaunatnes politikas prioritārā joma</i>	<i>Jaunatnes politikas ilgtermiņa mērķi</i>	<i>Jaunatnes politikas īstermiņa mērķi</i>
1. Jauniešu līdzdalība un iniciatīva	1.1. Radīt labvēlīgu vidi jauniešu aktīvai līdzdalībai, uzlabojot savu dzīves kvalitāti.	1.1.1. Veicināt jauniešu organizāciju un iniciatīvu grupu veidošanos un attīstību. 1.1.2. Sekmēt jauniešu koordinātoru tīkla veidošanos visā novada teritorijā. 1.1.3. Veicināt un atbalstīt jauniešu iniciatīvas novadā, līdzdalību lēmumu pieņemšanā pašvaldībā.
	1.2. Attīstīt jauniešu brīvprātīgā darba sistēmu	1.2.1. Veicināt jauniešu brīvprātīgo darbu. 1.2.2. Veidot vienotu brīvprātīgā darba atbalsta sistēmu jaunatnes brīvprātīgā darba organizēšanai un jauniešu gūtās pieredzes apliecināšanai.
2. Atbalsts	2.1. Radīt labvēlīgu vidi jauniešu organizāciju darbībai	2.1.1. Atbalstīt jauniešu organizāciju darbību. 2.1.2. Veicināt jaunu organizāciju veidošanos. 2.1.3. Sniegt konsultatīvu atbalstu organizācijām projektu darbībā.
	2.2. Palielināt un veicināt jauniešu iniciatīvas	2.2.1. Sniegt atbalstu jauniešu iniciatīvu pasākumiem, kuri virzīti Mārupes novada vides labiekārtošanai un sabiedrības labklājībai. 2.2.2. Sniegt atbalstu jauniešu iniciatīvu pasākumu organizēšanā. 2.2.3. Atbalstīt neformālās un mūžizglītības aktivitātes novadā.
	2.3. Studējošo jauniešu un jauno ģimeņu atbalsts	2.3.1. Veikt grozījumus Mārupes novada saistošajos noteikumos, lai atbalstītu maznodrošinātos, pilna laika studiju programmās studējošos jauniešus un jaunās ģimenes.

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

3. Jauniešu informētība	3.1. Nodrošināt un attīstīt kvalitatīvu aktuālās informācijas pieejamību un apriti.	3.1.1. Jauniešu informācijas centra izveide un darbības nodrošināšana 3.1.2. Portāla <i>www.jaunatnemarupe.lv</i> izveide, aktualizēšana. 3.1.3. Mārupes pašvaldības aktuālās jaunatnes lietu informācijas materiālu izveidošana un izplatīšana 3.1.4. Sekmēt atgriezeniskās saites veidošanos.
4. Brīvā laika iespējas	4.1. Radīt iespēju ikvienam pavadīt brīvo laiku atbilstoši vecumam, vajadzībām un interesēm.	4.1.1. Izveidot multifunkcionālu jauniešu centru „Mārupe” 4.1.2. Palielināt neformālās un mūžizglītības nozīmību jauniešu vidū. 4.1.3. Veidot izpratni par neformālo izglītības būtību un izmantošanas iespējām. 4.1.4. Veicināt sporta infrastruktūras pieejamību un attīstību Mārupes pašvaldības sporta bāzēs. 4.1.5. Nodrošināt kvalitatīvu un dažādu jauniešu nometņu piedāvājumu novadā
	4.2. Popularizēt veselīgu dzīvesveidu drošā vidē un attīstīt Mārupes novada infrastruktūru	4.2.1. Īstenot regulārus jauniešu satiksmes drošības, atkarību profilakses, reproduktīvās veselības un veselīga dzīvesveida popularizēšanas pasākumus. 4.2.2. Veicināt plašākas jauniešu auditorijas iesaistīšanos sportiskās aktivitātēs. 4.2.3. Attīstīt un pilnveidot velo ceļņus Mārupes novadā
5. Karjeras iespējas	5.1. Veicināt un atbalstīt jauniešu nodarbinātību Mārupes novadā	5.1.1. Izveidot karjeras punktu multifunkcionālajā jauniešu centrā „Mārupe”. 5.1.2. Veicināt un attīstīt Mārupes pašvaldības un novada uzņēmēju sadarbību, lai veicinātu jaunatnes nodarbinātību un prakses vietu savā novadā. 5.1.3. Konsultēt jauniešus nodarbinātības, darba līguma un

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

		drošības jautājumos
6. Starptautiskā sadarbība	6.1. Veicināt un atbalstīt jauniešu starptautiskos jauniešu projektus un aktivitātes	6.1.1. Veicināt sadarbību ar vietēja un starptautiska līmeņa organizācijām jaunatnes jomā 6.1.2. Veicināt un atbalstīt jauniešu iesaistīšanos Latvijas un starptautiska mēroga aktivitātēs.

3. MĀRUPES NOVADA JAUNATNES POLITIKAS STRATĒGIJA 2013.-2019.GADAM

3.1. Jauniešu līdzdalība

Visplašāk izplatītā jaunatnes līdzdalības forma ir dalība Jaunatnes vai skolēnu padomēs, jaunatnes vai skolēnu parlamentos un jaunatnes biedrībās. Mārupes novadā populāras ir skolēnu padomes, parlaments – pašpārvaldes (Mārupes vidusskolā, Mārupes pamatskolā un Mārupes Mūzikas un mākslas skolā), kurā skolēni darbojas dažādu pasākumu organizēšanā skolas līmenī. Tomēr jaunieši šajā darbā parasti piedalās 2 – 3 gadus, kas neļauj uzkrāt pietiekamu pieredzi un kapacitāti pašpārvalžu nepārtrauktai, aktīvai un kvalitatīvai darbībai. Tāpēc liela loma jauniešu sagatavošanā un atbalstā ir konsultantiem, kuru funkcijas skolās, visbiežāk, veic direktoru vietnieki audzināšanas darbā vai klases audzinātāji.

3.1.1. Jauniešu līdzdalība pašvaldības pasākumu, projektu darbībā – brīvprātīgais darbs

Brīvprātīgais darbs ir visā pasaulē atzīts un populārs veids, kā iedzīvotāji iesaistās sabiedriskajā dzīvē un uzlabo savu un apkārtējo dzīves kvalitāti, darbojoties gan valstiskajās, gan nevalstiskajās organizācijās. Jauniešiem tā ir iespēja ne vien palīdzēt citiem, bet arī pilnveidot savas zināšanas un prasmes, iegūt jaunus sociālos kontaktus un pieredzi, izkopt talantus un īstenot savas idejas.

Ir nepieciešams informēt gan jauniešus, gan potenciālos brīvprātīgā darba devējus par tā sniegtajām iespējām, kā arī atvieglot to savstarpējo komunikāciju. Būtisku atbalstu informācijas apmaiņas nodrošināšanā sniedz biedrības „brīvprātīgais.lv” un nodibinājuma „Man Rūp” izveidotie portāli par brīvprātīgā darba iespējām.

Būtiski ir ne tikai skaidrot un popularizēt brīvprātīgā darba iespējas jauniešu vidū, bet organizēt jauniešu brīvprātīgo darbu Mārupes novadā (**Pielikums Nr. 1 – Brīvprātīgā darba formas un pieredzes apliecināšanas vadlīnijas Mārupes novadā**), lai jauniešiem ir saprotams brīvprātīgā darba būtība, viņa ieguldījums un atdeve. Brīvprātīgais jauniešis un brīvprātīgā darba organizētājs noslēdz līgumu (**Pielikums Nr.2 – Brīvprātīgā darba līgums par jaunieša nodarbināšanu Mārupes novadā**). Brīvprātīgā darba veikšana ir atzīmēta ar Mārupes novada Domes izsniegtu Apliecinājumu, kas sniedz jauniešiem iespēju pierādīt savu pieredzi trešajām personām nākotnes ikdienas dzīvē un darba meklējumos (**Pielikums Nr.3 – APLIECINĀJUMS par brīvprātīgo darbu Mārupes novadā**). Brīvprātīgā darba veicēju –

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

jauniešu uzskaites veikšana dod pašvaldībai konkrētu priekšstatu par jauniešu aktivitātes statistiku un veido pieredzējušo jauniešu datu bāzi, lai apzinātu tos jauniešus, kuri spēs savas zināšanas nodot citiem jauniešiem kā semināru, tikšanos vai diskusiju vadītāji.

Pašvaldības organizēto pasākumu un novada svētku ietvaros ir svarīgi iesaistīt jauniešus brīvprātīgā darba veikšanā, lai klātienē izprastu pasākumu organizēšanas specifiku, plānošanu un sociālo pienesumu. Pašvaldības organizētajos vai partnerattiecību projektos brīvprātīgais darbs var būt gan īstermiņa, gan ilgtermiņa. Darbība dažādās sfēras projektos un pasākumos dod jauniešiem ne tikai jaunas zināšanas, bet iespēju iepazīt dažādas darbības jomas un pietuvoties savai nākotnes profesijai.

Brīvprātīgajam Mārupes novadā piedāvās dažādus darbus:

- vienkārši uzdevumi, kur nav nepieciešamas īpašas prasmes un kuras ir viegli apgūt — telpu uzkopšana, dokumentu kārtošana, cilvēku reģistrēšana pasākumos;
- sarežģītāki uzdevumi — organizēt pasākumus, pieskatīt bērnus, būt pavadonim cilvēkam ar kustību vai redzes traucējumiem;
- uzdevumi, kas prasa īpašas kompetences — konsultēt juridiskajos jautājumos, vadīt jauniešu vai bērnu grupu, tulkot materiālus.

Brīvprātīgo darbu var pielietot dažādās sfērās:

- *organizators* — organizēt cilvēku kustību, piemēram, pēc pasākuma drēbju izsniegšanas laikā;
- *informētājs* — informēt par sociālā dienesta pakalpojumiem un pakalpojumu izmantošanai nepieciešamajiem dokumentiem un vecākiem cilvēkiem palīdzēt tos aizpildīt;
- *uzraugs* — pieskatīt bērnus masu pasākumos, laiku pa laikam pārliedzināties, vai bērns ir attiecīgajā vietā un vai viņam ir viss ir kārtībā;
- *skolotājs* — organizēt apmācības vai tematiskās nodarbības dienas centros vai nometnēs, palīdzēt mācībās, bērniem saprotamā veidā izklāstīt skolā nesaprastās tēmas un uzdevumus;
- *pavadonis* — pavadīt sociālā dienesta klientus ar orientācijas un izpratnes grūtībām uz attiecīgo iestādi pie attiecīgā speciālista, pavadīt jaunāko klašu bērnus uz skolu;
- *aukle* — pieskatīt jauno māmiņu bērnus īpašajās „māmiņa ar bērniem uz pašvaldību” dienās, dodot iespēju jaunajām māmiņām tikmēr nokārtot viņām nepieciešamos dokumentus;

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

- *konsultants* — konsultēt citus jauniešus, ņemot vērā savu personīgo pieredzi, ieteikt, kā labāk rīkoties, kādas ir atbalsta un palīdzības iegūšanas iespējas, ar kādiem papildu apstākļiem jārēķinās;
- *asistents, palīgs* — palīdzēt profesionāļiem, skolās, pašvaldībā, dienas centros un nometnēs pildīt profesionālos uzdevumus, veicot dažādus tehniskus uzdevumus — iekārtot telpas, parūpēties par darbam nepieciešamo palīgmateriālu nodrošinājumu, vadīt un uzraudzīt dažādu vienkāršu aktivitāšu īstenošanas procesu, izplatīt informatīvos materiālus

Iesaistot jauniešus brīvprātīgo darbā, jāņem vērā, ka darbībai jābūt:

- *sabiedriski nozīmīgai* — tas nozīmē, ka darbs atbilst Mārupes iedzīvotāju vajadzībām un risina tās problēmas. Jaunieši tiek uztverti kā resursi, vērtīgi locekļi un pozitīvo pārmaiņu radītāji. Tas motivē jauniešus vēl vairāk iesaistīties brīvprātīgo darba veikšanā;
- *saistītai ar prasmēm un iemaņām* — brīvprātīgo darbs tiek lietots kā neformālās izglītības līdzeklis, kā papildinājums formālai izglītībai. Jauniešiem jāredz un jāsaprot pašiem, kādas zināšanas tiks iegūtas un kādā veidā, tādējādi vēlāk viņi varēs izvērtēt, cik lielā mērā viņi šīs zināšanas varēs izmantot dzīvē;
- *tādai, lai jaunieši varētu aktīvi līdzdarboties* — jaunieši iegūst pieredzi plānošanā, pārvaldīšanā un izvērtēšanā. Lai iesaistītu jauniešus un veicinātu viņu interesi, brīvprātīgo darba aktivitātei jāatbilst viņu slēptām un atklātām problēmām, tad jaunieši vairāk iedziļinās ne vien emocionāli, bet arī intelektuāli, vairāk pūļu ieguldot brīvprātīgo darbā. Savukārt tas veicina pozitīvu sevis attīstību, padziļinātu izglītību un efektīvu mērķu noteikšanu. Būtiska lieta ir iedrošināt jauniešus paust viņu intereses, nevis vienkārši iepazīstināt viņus ar problēmu un projekta saturu, neņemot vērā viņu vajadzības un intereses;
- *partnerībai, kura savstarpēji izdevīga un risina sabiedrības vajadzības* — pieaugušie vai pasākuma organizatori veic mentora lomā un palīdz organizēt komunikāciju starp jauniešiem un pašvaldības pārstāvjiem. Tomēr jāievēro smalka līnija starp sadarbību ar jaunatni un viņu pārmērīgu uzraudzību, lai neatbaidītu viņos vēlmi piedalīties.

Mārupes novada pašvaldības iestāžu un organizāciju vadības, iepriekš konsultējoties ar Mārupes novada Domes atbildīgo personu jaunatnes politikas jautājumos, lemj par brīvprātīgo piesaistīšanu, pienākumu un sfēru noteikšanu un veic nepieciešamos pasākumus brīvprātīgo darba organizēšanā.

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

3.1.2. Jauniešu līdzdalība lēmumu pieņemšanā

Likums „Jaunatnes likums”:

„(4) Jaunatnes politikas pamatprincipi ir šādi:

1) līdzdalības princips — nodrošināt jauniešiem iespēju iesaistīties jaunatnes politiku ietekmējošu lēmumu apspriešanā pirms to pieņemšanas;”

1 tabula

<i>Mērķis</i>	<i>Plānotās aktivitātes</i>	<i>Sagaidāmie rezultāti</i>	<i>Īstenošanas laiks</i>	<i>Sadarbības partneri</i>
1. Sekmēt vienotas izpratnes veidošanos par skolēnu pašpārvalžu lomu izglītības iestādēs un veicināt to darbības attīstību	1.1. Skolēnu pašpārvalžu darbības virzienu un attīstības tendenču izpēti	1.1.1. Veikta Mārupes novada izglītības iestāžu anketēšana par to skolēnu pašpārvalžu darbību	2013-2015	MND, Mārupes novada izglītības iestāžu skolēnu pašpārvaldes un administrācijas
		1.1.2. Organizētas skolēnu pašpārvalžu diskusijas par pašpārvalžu lomu izglītības iestādēs.	2013-2019	
		1.1.3. Apkopota informācija par Mārupes novada izglītības iestāžu skolēnu pašpārvaldēm.	2015-2016	
	1.2.2. Balstoties uz apkopotās informācijas materiāliem, izstrādāt MND ieteikumus izglītības iestādēm darbam ar skolēnu pašpārvaldēm	1.2.3. Veicināt izglītības iestāžu administrācijas un skolēnu pašpārvalžu sadarbību un abpusēju mērķu veiksmīgu realizāciju	2015-2017	Mārupes novada izglītības iestāžu administrācijas
2. Popularizēt skolēnu pašpārvalžu darbības labas prakses piemērus	2.1. Materiāla par skolēnu pašpārvalžu pieredzi un labu praksi sagatavošana	2.1.1. Sagatavots, katru gadu papildināts un izplatīts izglītības Mārupes novada iestādēs materiāls par skolēnu pašpārvalžu labas prakses piemēriem	2013-2019	MND, Mārupes novada izglītības iestāžu skolēnu pašpārvaldes un administrācijas
	2.2. Aktīvāko skolēnu	2.2.1. MND ikgadējā jubilejas pasākumā	2013-2019	

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

	pašpārvalžu apzināšana un apbalvošana	apbalvota 1 aktīvākā skolēnu pašpārvalde		
	2.3. Organizēti pieredzes apmaiņas braucieni skolēnu pašpārvalžu līderiem uz citu pašvaldību	2.3.1. Jaunu piemēru apzināšana, sadraudzības veicināšana	2013-2019	MND, Citu pašvaldību skolēnu pašpārvalžu koordinatori
3. Veicināt jauniešu un MND sadarbību	3.1. Jauniešu un MND vadības, deputātu, MND speciālistu tikšanās	3.1.1. Veicināt dialogu, iedrošināt jauniešus piedalīties sev svarīgo jautājumu apspriedē	2013-2019	MND, JO, JIG, atsevišķi jaunieši un skolēnu pašpārvaldes
		3.1.2. Veicināt jauniešu radīto ideju tālākvirzību		
	3.2. Jauniešu piedalīšanās MND komiteju sēdēs, darba grupās	3.2.1. Jauniešu līdzdalība Mārupes novada jaunatnes dzīves veidošanā	2013-2019	
		3.2.2. Informācijas aprite, plašākas novada jauniešu un lēmējvaras komunikācijas attīstīšana	2013-2019	

3.2. Mārupes novada pašvaldības rīcības programma

2 tabula

<i>Mērķis</i>	<i>Plānotās aktivitātes</i>	<i>Sagaidāmie rezultāti</i>	<i>Īstenošanas laiks</i>	<i>Sadarbības partneri</i>
1. Sekmēt JO, JIG līdzdalību darbā ar jaunatni Mārupes novadā, stiprinot to administratīvo kapacitāti	1.1. Finansiālā atbalsta sniegšana JO, JIG darbībai, daļēji sedzot ar to uzturēšanu saistītās izmaksas vai ierādot telpas	1.1.1. Ar MND lēmumu piešķirts finansējums administratīvo izmaksu segšanai	2013-2019	MND, Mārupes JO, JIG
		1.1.2. Pateicoties MND finansējumam, uzlabosies organizāciju ilgtspēja, pieaugs to darbības mērogs un dalībnieku skaits		

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

2. Sekmēt jauniešu pasākumu, nometņu, interešu grupu organizēšanu	2.1. Finansiālā atbalsta sniegšana JO, JIG organizētu pasākumu veidošanā	2.1.1. Radīti priekšnoteikumi JO, JIG darbībai un aktivitātēm, lai sekmētu daudzpusīgu novada dzīvi	2013-2019	MND, Mārupes JO, JIG
		2.1.2. Attīstīta jauniešu aktīva līdzdalība, lielākas mērķauditorijas iesaistīšana novada dzīvē		
3. Multifunkcionāla jauniešu centra „Mārupe” izveide un darbības nodrošināšana	3.1. Projekta virzības un celtniecības procesa nodrošināšana	3.1.1. Izveidotas drošas, jauniešu vēlmēm atbilstošas telpas (apmācībām, atpūtai, semināru zāle, koncertu zāle)	2014-2016	MND, ES
		3.1.2. Labiekārtota MJC apkārtnē (sporta aktivitāšu laukums, atpūtas laukums – zaļā zona, vietas velosipēdiem, mopēdiem, mašīnām)		
	3.2. MJC telpu aprīkošana jauniešu vajadzībām un interesēm	3.2.1. Telpu funkcionalitāte maksimāli pielāgota jauniešu vēlmēm un vajadzībām	2015-2016	
		3.2.2. Aprīkojums paredzēt vairākām jauniešu interešu grupām		
		3.2.3. MJC darbojas dažādu sociālo un interešu sfēru jaunieši		
		3.2.4. MIC sniegta iespēja vadīt lekcijas, seminārus, pulciņus; organizēt koncertus un izklaides pasākumus		
	3.3. MJC darbības uzsākšana un nodrošināšana	3.3.1. MJC darbība virzīta uz neformālās jauniešu izglītības nodrošināšanu	2016-2019	
3.3.2. MJC darbība piesaista plašas jauniešu grupas				

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

4. Sekmēt un veicināt informācijas apriti un preventīvo darbu jauniešu un JO, JIG vidū	4.1. Informācijas ievietošana pašvaldības interneta vietnē <i>www.marupe.lv</i> , laikrakstā „Mārupes Vēstis”	4.1.1. Informācija ir izplatīta Mārupes novada iedzīvotājiem un novada viesiem	2013-2019	MND, MJC „Mārupe”, Mārupes JO, JIG
	4.2. Informatīvo izdevumu (bukletu, plakātu, skrejlapīņu) daļēja veidošana un finansēšana	4.2.1. JO, JIG popularizē savu darbību, iesaistot jaunus domubiedrus		
	4.3. Interneta vietnes <i>www.jaunatnemarupe.lv</i> izveidošanas atbalstīšana	4.3.1. Viena interneta vietne jaunatnes mērķauditorijai ar aktuālo informāciju, modernu tēlu		
		4.3.2. Interneta vietnes veidošanā un uzturēšanā ir iesaistīti aktīvi jaunieši		
	4.4. Jauniešu informācijas punkta izveide	4.4.1. Sekmē jauniešu informētību, apkopo informāciju par aktuālo novadā un novada jauniešu vidū		
4.4.2. Sniedz jauniešiem konsultatīvos pakalpojumus				
5. Veselības jautājumu aktualizēšana un skaidrošana jauniešiem	5.1. Izskaidrot jauniešiem pieejamā valodā dažādus veselības un kaitīgo vielu lietošanas riskus	5.1.1. Informē un izskaidro jauniešiem aktuālo informāciju, sniedz priekšstatu par sekām	2016-2019	MND, MJC „Mārupe”, Mārupes JO, JIG
	5.2. Organizēt pasākumus, akcentējot veselīgu dzīvesveidu un	5.2.1. Iedrošina jauniešus izvēlēties veselīgas izklaides, bagātina viņu pieredzi un iespējas		
		5.2.2. Iesaistot pasākumā		

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

	dažādas nekaitīgas izklaides	jauniešus grupās, tiek aptverta pēc iespējas lielāka mērķauditorija			
		5.2.3. Jaunieši iedrošina viens otru			MND, MIC „Mārupe”, DC „Švarcenieki”, DC „Tīraine”, MN Sociālais dienests, ārstu prakses, med. iestādes
		5.2.4. Veidojot veselības pārbaudes akcijas, tiek apzināts jauniešu veselības stāvoklis un sniegts atbalsts sociāli maznodrošināto jauniešu veselības profilaksei			
	5.3. Motivēt jauniešus, regulāri pieaicinot vadīt interešu grupas, seminārus Latvijā veiksmīgus vai zināmus veselīga dzīvesveida popularizējošus cilvēkus	5.3.1. Redzot veiksmīgas dzīves piemērus, jaunieši ir iedvesmots savu dzīves stilu veidot veselīgāku		MND, MJC „Mārupe”, Mārupes JO, JIG	
	5.4. Konsultāciju sniegšana jauniešu informācijas punktā	5.4.1. jauniešiem ir iespējams konsultēties veselības jautājumos, kuros viņš dažādu iemeslu dēļ nevar runāt ar saviem vecākiem, aizbildņiem vai ģimenes ārstu			
		5.4.2. Kvalificēts speciālists dod nepieciešamo psiholoģisko vai medicīnisko konsultāciju un iesaka jauniešiem tālāko darbību problēmas risināšanā, kas novērš „ielaistu” kaišu veidošanos			

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

		un iedrošina jauniešus veikt regulāras veselības pārbaudes		
6. Karjeras punkta izveide	6.1. Karjeras punkta izveidošana MJC „Mārupe” un darbības nodrošināšana	6.1.1. Jauniešiem ir pieejama plašāka un koncentrētāka informācija par karjeras iespējām un prakses vietām savā novadā	2016	MND, MJC „Mārupe”
		6.1.2. Iespējams apkopot informāciju par jaunatnes nodarbinātību Mārupes novadā		
	6.2. Pašvaldības un novada uzņēmēju sadarbība jaunatnes nodarbinātības un prakses vietu veicināšanai	6.2.1. Jauniešiem ir plašāka un precīza informācija par darba un prakses iespējām sev interesējošā profesijā un savā novadā		
		6.2.2. Novada uzņēmējiem ir pieejama informācija par novada jauniešiem un viņu kvalifikāciju		
6.2.3. MND un uzņēmumu sadarbība veicina drošu darba vidi gan jauniešiem, gan uzņēmumiem				
6.3. Pašvaldības konsultatīvais atbalsts jauniešiem nodarbinātības jautājumos	6.3.1. Jauniešiem ir sniegta iespēja konsultēties darba drošības, darba līguma un citu aktuālu jautājumu jomā, kas veicina jauniešu aktivitāti un aizsargātību			
7. Sekmēt jauniešu neformālās izglītības, semināru, meistarklašu norisi Mārupes novadā	7.1. Finansiālā atbalsta sniegšana dažādu neformālās izglītības pasākumu, nometņu organizēšanā norisē, vadoties	7.1.1. Atbalstītas jauniešu intereses un veicināta viņu izaugsme	2013-2019	MND, MJC „Mārupe”, Mārupes JO, JIG
		7.1.2. Paplašināts jauniešu redzeslauks un karjeras iespējas		
		7.1.3. Jauniešu iesaistīšana lēmumu pieņemšanā un līdzdalības veicināšana		

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

	no jauniešu vēlmēm un interesēm			
8. Mārupes pašvaldības Dienas centru darbības aktualizēšana un līdzdalība	8.1. Dienas centru plānoto aktivitāšu grafika saskaņošana ar MIC „Mārupe” un sadarbība	8.1.1. Veicina pasākumu norisi dažādos laikos visa gada garumā 8.1.2. Pasākumi „nepārklājās” un ir sniegta iespēja iesaistīties jauniešiem no visa Mārupes novada	2013-2019	MND, MJC „Mārupe”, DC „Švarcenieki”, DC „Tīraine”
	8.2.Lielu pasākumu kopīga organizēšana	8.2.1. Veicināta starpciematu sadarbība – plašākas jauniešu auditorijas iesaistīšana		
9. Mārupes novada infrastruktūras pilnveide	9.1. Sporta infrastruktūras pieejamība un attīstība Mārupes pašvaldības sporta bāzēs	9.1.1. Aktīva dzīvesveida veicināšana un popularizēšana jauniešu vidū – saturīgi pavadīts brīvais laiks	2013-2019	MND
	9.2. Labierīcību ierīkošana publiskajās vietās (sporta laukumi, stadioni, skvērs, dabas parks)	9.2.1. Mārupes novada iedzīvotāju labklājības veicināšana		
	9.3. Velo celiņu un apgaismojuma ierīkošana	9.3.1. Liela daļa jauniešu pārvietojas ar velosipēdiem. Netiek apgrūtināta un ir droša gājēju, velosipēdistu un mašīnu pārvietošanās		
10. Studējošo jauniešu un jauno ģimeņu atbalsts	10.1. Veikt grozījumus Mārupes novada saistošajos noteikumos, lai atbalstītu pilna laika studiju	10.1.1. Ir sniegta iespēja pabeigt studijas un iegūt profesiju trūcīgiem vai maznodrošinātiem jauniešiem, ne vecākiem par 25 gadiem	2013-2014	MND
		10.1.2. Iedrošināti materiāli		

Mārupes novada Jaunatnes politikas stratēģija 2013. – 2019.gadam

	programmās studējošos trūcīgos vai maznodrošinātos jauniešus, un jaunās ģimenes (Pielikumi Nr.4, Nr.5 un Nr.6 – izmaiņas ar sarkanu)	ne aizsargātākie jaunieši uzsākt studijas vēlamā profesijā, iegūt augstāko izglītību un nākotnē strādāt kvalificētu darbu		
11. Pašvaldību un starptautiskās sadarbības veicināšana	11.1. Veidot sadarbību ar citām jauniešu organizācijām, jauniešu centriem un jauniešiem Latvijas pašvaldībās	11.1.1. Gūt jaunu pieredzi un idejas dažādu jaunatnei aktuālu jautājumu risināšanā	2013-2019	MND, MJC „Mārupe”, DC „Švarcenieki”, DC „Tiraine”, Mārupes novada izglītības iestāžu skolēnu pašpārvalžu koordinatori
		11.1.2. Paplašināt draugu loku sadarbības projektu veidošanai		
	11.2. Veidot sadarbību ar citu valstu jauniešiem	11.1.3. Veicināt sadarbību dažādos starpvalstu projektos, pieredzes apmaiņās		